

Віршики для малечі

DAS JUGENDAMT.
Unterstützung, die ankommt.

Висловлюємо подяку видавництву Klett Kita за можливість безкоштовно використовувати пальчикові ігри й віршики з книги «Найкращі пальчикові ігри й віршики-руханки для малят» [нім.: „Die schönsten Bewegungsreime für Krippenkinder“]

Примітка:

Тексти друкуються без посилання на джерело, оскільки за нашими перевітками ці твори перебувають у відкритому доступі.

Якщо ви натрапите на тексти, де порушується ваше авторське право, просимо повідомити нам.

ІНСТРУКЦІЇ ЩОДО РУХІВ ДЛЯ ВІРШИКІВ І ПАЛЬЧИКОВИХ ІГОР НАДАНО НА КОЛЬОРОВОМУ ЗОБРАЖЕННІ ПІД ТЕКСТАМИ.

Дорогі батьки!

Віршики захоплюють навіть найменших дітей. Малюкам подобається звучання і ритм дитячих віршиків, а особливо у поєднанні з рухами й пальчиковими іграми. Малюки ще не розуміють значення слів. Вони можуть лише БАЧИТИ, СЛУХАТИ та ВІДЧУВАТИ.

БАЧИТИ: малюк уважно стежить за рухами рота і мімікою батьків. Таким чином, він пов'язує рухи рота зі звуками, а міміку – зі змістом вірша.

СЛУХАТИ: дитині подобається звучання й мелодія віршиків. Вона реагує на зміну тону голосів батьків і розрізняє окремі звуки.

ВІДЧУВАТИ: дитина вчиться за допомогою рухів і дотиків. Вона відчуває люблячі дотики батьків під час пальчикових ігор і намагається повторювати їхні рухи. Дитина вчиться і «розмовляє» всім тілом.

Віршики й пальчикові ігри приносять веселощі й задоволення не лише малюкам і немовлятам, а й батькам. Така близькість під час спільних ігор покращує відносини між батьками й дітьми. Завдяки віршикам і пальчиковим іграм пробуджується радість від процесу мовлення. Крім того, такі ігри сприяють розвитку мовлення у дітей.

У цій книжечці ви знайдете яскраву добірку віршиків і пальчикових ігор, а також отримаєте інформацію і поради щодо розвитку мовлення у дітей.

Бажаємо вам і вашим дітям задоволення від спільної гри!

Wie das Fähnchen auf dem Turme

Wie das Fähnchen auf dem Turme
sich kann dreh'n bei Wind und Sturme.
So soll sich mein Händchen dreh'n,
dass es eine Lust ist anzuseh'n.

**ПРОСТЯГНІТЬ ОБИДВІ РУКИ ВГОРУ І
ПОВЕРНІТЬ ЇХ ТУДИ-СЮДИ, ЯК ПРАПОРЦІ.**

Wie das Blättchen an der Linde
sich bewegt bei Sturm und Winde.
So soll sich mein Händchen dreh'n,
dass es eine Lust ist anzuseh'n.

**ПРОСТЯГНІТЬ ОБИДВІ РУКИ ВГОРУ І
ПОВЕРНІТЬ ЇХ ТУДИ-СЮДИ, ЯК ЛИСТЯ.**

Wie der Drachen in der Höhe
sich bewegt bei Sturm und Böe.
So soll sich mein Händchen dreh'n,
dass es eine Lust ist anzuseh'n.

**ПРОСТЯГНІТЬ ОБИДВІ РУКИ ВГОРУ
І ОБЕРТАЙТЕ ЇХ ТУДИ-СЮДИ, ЯК
ПОВІТРЯНИХ ЗМІВ.**

Die Hausmaus

Die Hausmaus, die Hausmaus,
УТВОРИТИ ДАХ НАД ГОЛОВОЮ.
die will aus dem Haus raus.
ПОПОВЗАТИ РУКАМИ ВПЕРЕД-НАЗАД.

Sie sucht sich ein Loch,
**НАМАЛЮЙТЕ КОЛО В ПОВІТРІ ОБОМА
РУКАМИ.**
kriecht raus und denkt „Och!“
**ПОСТУКАТИ ВКАЗІВНИМ ПАЛЬЦЕМ ПО
ЛОБІ.**

Ich bin eine Hausmaus,
УТВОРИТИ ДАХ НАД ГОЛОВОЮ.
will nicht aus dem Haus raus.

Ich bleib lieber hier,
so gut geht es mir.
ПОТЕРТИ ЖИВІТ.

*Aus: Die schönsten Fingerspiele &
Bewegungsreime für Krippenkinder*

Die Fingertiere

Fünf Finger sind an meiner Hand.
ПІДНІМІТЬ РУКУ, РОЗВЕДІТЬ ПАЛЬЦІ.
Der Daumen ist ein Elefant.
ВИТЯГНУТИ ВЕЛИКИЙ ПАЛЕЦЬ, ІНШІ ПАЛЬЦІ СТИСНУТИ В КУЛАК.
Stampft mit den Füßen auf den Boden.
ПОТУПЦЮВАТИ ОБОМА НОГАМИ.
Und reckt den Rüssel ganz nach oben.
СФОРМУВАТИ РУКАМИ ХОБОТ ПЕРЕД НОСОМ І ЗАКИНУТИ ГОЛОВУ НАЗАД.

Der Zeigefinger gar nicht bange.
ВИТЯГНІТЬ ВКАЗІВНИЙ ПАЛЕЦЬ.
Windet sich, wie eine Schlange.
РУХАТИ ВКАЗІВНИМ ПАЛЬЦЕМ ВГОРУ-ВНИЗ.
Auf und ab und rundumher
РУХАТИ РУКОЮ ВГОРУ-ВНИЗ І ПО КОЛУ.
kriecht die Schlange kreuz und quer.
РУХАТИ ВКАЗІВНИМ ПАЛЬЦЕМ ВГОРУ-ВНИЗ.

Der Mittlere ein Nashorn ist,
ВИТЯГНУТИ СЕРЕДНІЙ ПАЛЕЦЬ.
das gerne Obst und Pflanzen frisst.
ПІДНЕСТИ РУКУ ДО РОТА, ІМІТУВАТИ ЖУВАЛЬНІ РУХИ.

Aus: Die schönsten Fingerspiele &
Bewegungsreime für Krippenkinder

Im Schlammbad liegt es gern und lang.
НАХИЛИТИСЯ НАЗАД.
Mit seinem Horn wird ihm nicht bang.
ПОСТУКАЙТЕ ПО НОСІ.

Der Ringfinger, das Krokodil,
ВИТЯГНІТЬ БЕЗІМЕННИ ПАЛЬЦІ.
flutscht schnell ins Wasser rein, am Nil.
ІМІТУЙТЕ РУХИ ПІД ЧАС ПЛАВАННЯ.

Dann reißt es weit sein Maul hier auf,
ОБОМА РУКАМИ ЗОБРАЗИТИ ПАЩУ КРОКОДИЛА І ШИРОКО ВІДКРИТИ ЇЇ.
schnappt einen Fisch und frisst ihn auf.
РУХАТИ ОБОМА РУКАМИ «ВІДКРИВАЄМО І ЗАКРИВАЄМО».

Der kleine Finger, sieh ihn an,
ВИТЯГНІТЬ МІЗИНЕЦЬ.
er ist ein Affenbaby dann.
ПОВОРУШІТЬ ПАЛЬЧИКОМ.

Springt fröhlich hier von Baum zu Baum.
НЕХАЙ МІЗИНЕЦЬ «СТРИБАЄ» У ПОВІТРІ.
So lustig ist er anzuschauen.
ПОПЛЕСКАЙТЕ В ДОЛОНІ.

Mein Häuschen

Mein Häuschen ist nicht ganz gerade,
das ist aber schade!

Mein Häuschen ist ein bisschen
krumm,

das ist aber dumm!

**ОБОМА РУКАМИ УТВОРІТЬ КРИВИЙ
БУДИНОЧОК.**

Huuh – da bläst der Wind herein.

**ДМУХАЄМО В ДОЛОНІ, ЯКІ
УТВОРЮЮТЬ БУДИНОК.**

Bautz – fällt das ganze Häuschen ein!
ОПУСТИТИ РУКИ.

1,2,3 – schaut nur, schaut!
Jetzt ist es wieder aufgebaut.

**ЗНОВУ УТВОРИТИ БУДИНОК ОБІМ
РУКАМИ.**

Ich bin ein Baum

Ich bin ein Baum, ich stehe da

**ВСТАНЬТЕ, РОЗСТАВИВШИ НОГИ,
ПІДНІМІТЬ РУКИ ВГОРУ.**

УСМІХНІТЬСЯ.

und fühle mich ganz wunderbar.

ЗРОБІТЬ РУКАМИ РУХИ, ЩО ЛЕТЯТЬ.

Die Vögel sitzen auf den Zweigen.

НАХИЛИТСЯ ВСІМ ТІЛОМ ВПЕРЕД І ВБІК.

Der Wind kann mich auch manchmal beugen.

**DEN GESAMTEN KÖRPER NACH VORN
UND ZUR SEITE BEUGEN.**

Doch meine Wurzeln halten mich.

ТУПОТІТИ ОБОМА НОГАМИ.

Komm, lehn dich gerne fest an mich.

ОБІЙНЯТИ ДИТИНУ.

Ich bin ein Baum, ich stehe da

**ВСТАНЬТЕ, РОЗСТАВИВШИ НОГИ,
ПІДНЯВШИ РУКИ ВГОРУ.**

und fühle mich ganz wunderbar.

ПОСМІХНЮЙТЕСЯ.

Aus: Die schönsten Fingerspiele &

Bewegungsreime für Krippenkinder

Himpelchen und Pimpelchen

Himpelchen und Pimpelchen stiegen auf einen Berg.

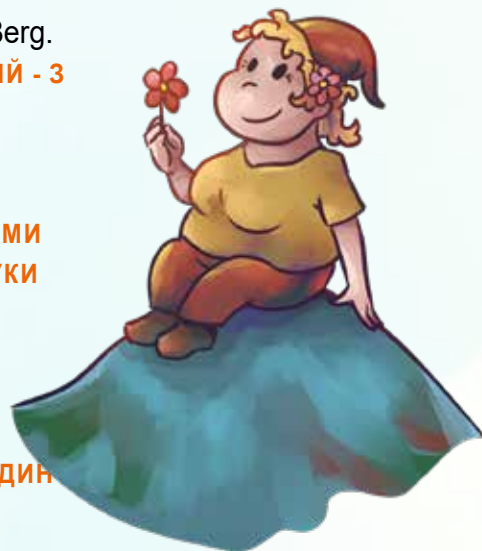
ОДИН ВЕЛИКИЙ ПАЛЕЦЬ - HIMPELCHEN, ІНШИЙ - З PIMPELCHEN.

Himpelchen war ein Heinzelmann und Pimpelchen ein Zwerg.

ВИТЯГНІТЬ ВЕЛИКІ ПАЛЬЦІ І ПОВОРУШІТЬ НИМИ ВПЕРЕД-НАЗАД ВОРУШИМО І ПІДНІМАЄМО РУКИ ВГОРУ.

Sie blieben lange dort oben sitzen und wackelten mit den Zipfelmützen.

ТРИМАЙТЕ ОБИДВА ВЕЛИКІ ПАЛЬЦІ ПОРУЧ ОДИН ОДНИМ І ВОРУШІТЬ НИМИ ОДНОЧАСНО.

Doch nach vielen, vielen Wochen sind sie in den Berg gekrochen.

ДОЗВОЛЬТЕ ОБОМ ВЕЛИКИМ ПАЛЬЦЯМ ЗНИКНУТИ В КУЛАКАХ ЗНИКНІТЬ.

Da schlafen sie in guter Ruh'. Sei mal still und hör gut zu!

ЗВУКИ СНУ АБО ХРОПІННЯ ЗНИКАЮТЬ.

Der Tisch ist gedeckt

Der Tisch ist gedeckt.

РОЗМАШИСТІЙ РУХ РУКОЮ ПО СТОЛУ.

Teller und Besteck.

А ПОСТУКАТИ ПО ТАРІЛЦІ ТА СТОЛОВИМ ПРИБОРАМ.

Wir sitzen bereit,

ВСТАНЬТЕ І «ПЛЮХНІТЬСЯ» НА СТИЛЕЦЬ.
mit Hunger und Freud'.

ПОТРІТЬ ЖИВІТ.

Guten Appetit,

ЗЧЕПІТЬ РУКИ.

nun esst alle mit.

РУХАТИ РУКАМИ ВГОРУ-ВНИЗ.

Aus: Die schönsten Fingerspiele & Bewegungsreime für Krippen-kinder

Die Mücke

Schau, die Mücke, summ, summ, summ,
sie fliegt um deinen Kopf herum.

DIE FINGER EINER HAND KREISEN ALS
MÜCKE UM DEN KOPF DES KINDES.

Sie fühlt sich so bei dir zu Haus
und ruht sich auf der Nase aus.

DIE MÜCKE LANDET AUF DEM ARM, DEM
BAUCH, DEM BEIN UND AM ENDE AUF
DER NASE DES KINDES.

Das Würmchen auf dem Türmchen

Es war einmal ein Würmchen,
das klettert auf ein Türmchen.

EINEN UNTERARM ALS „TÜRMCHEN“
AUFSTÜTZEN UND MIT DEM ZEIGEFIN-
GER

DER ANDEREN HAND ALS „WÜRMCHEN“
DEN TURM HOCHKLETTERN.

Da kam ein Stürmchen,
PUSTEN.

da flog das Würmchen vom Türmchen.
DEN ZEIGEFINGER NACH UNTEN
FALLEN LASSEN.

Розвиток мовлення у дітей

ВІД НАРОДЖЕННЯ
Діти уважно слухають і впізнають
голос матері й батька. Завдяки
плачу діти активно контактують з
оточенням.

Тренуємося спілкуватися у ранньому віці

ДО 3 МІСЯЦІВ
Тепер дитина може виражати себе
більш різноманітно. Вона також
спілкується за допомогою лепету,
писку й белькотання.

Перша фаза лепету

ДО 6 МІСЯЦІВ
Дитина вимовляє цілі склади й
подвоєння складів, наприклад,
«лалала». Вона розуміє вже деякі
назви предметів або осіб, як-от
«тато».

Друга фаза лепету

ДО 12 МІСЯЦІВ
Лепет малюка перетворюється на
регулярні лепетливі монологи. Малюк
знає, що вигуки «мама» мають певне
значення.

Домовленнєвий розвиток завершився

ДО 18 МІСЯЦІВ
Дитина вивчає від 2 до 10 додаткових
слів. Вона розуміє прості запитання
або завдання, оскільки інтерпретує
міміку і жести того, хто говорить.

Перша комунікація дитячою мовою

ДО 24 МІСЯЦІВ
На цьому етапі дитина ще швидше
вивчає нові слова. Вона має
словниковий запас з 200 іменників,
дієслів, прикметників і займенників.
Збагачення словникового запасу у
віці появи перших запитань

ДО 30 МІСЯЦІВ
Дитина зв'язує більше ніж 2 слова.
Розпізнає мовні правила. Деякі діти
користуються словом «я», говорячи
про себе.

Розширення конструкцій речень до
нескладних речень з великою кількістю слів

ДО 36 МІСЯЦІВ
Постійно ставлячи запитання, дитина
поповнює свої знання. Словниковий
запас збільшується, а розуміння мови
більше суттєво не обмежується.

Зі збільшенням питальних слів — у
другий період запитань

Як розмовляти з дитиною?

- Говоріть з дитиною простими реченнями з чіткими наголосами.
- «Грайте» своїм голосом — говоріть високим і низьким голосом, голосно, тихо, швидко й повільно. Користуйтеся так званою «дитячою мовою», підтримуючи у дитині навичку розпізнавання голосу. Більшість батьків інтуїтивно використовують «дитячу мову».
- Підкріплюйте сказане жестами й мімікою – це приверне увагу
- дитини до вас.
- Дітям подобаються часті повторювання. Вони тішаться, коли щось упізнають
- Малюкам подобаються віршики, пісні, пальчикові ігри, пісеньки-руханки, які промовляє або співає знайомий голос.
- З великим задоволенням малюки розглядають картинки у книжках. Книжки для малюків — іграшка, до якої вони із задоволенням тягнуться, гортають сторінки, тягнуть їх до рота і кусають. Картинки діти полюбляють роздивлятися з батьками, старшими братами й сестрами — особливо коли той, хто читає вголос, супроводжує малюнки простими короткими реченнями.

Інформація щодо смартфонів, планшетів, телевізора тощо:

Немовлята й маленькі діти задля розвитку не потребують жодних цифрових носіїв. Навпаки, завдяки відчуттям вони мають дійти до розуміння того, що самі можуть змінити ситуацію. Причому їм потрібні люди, які на них дивляться, з ними розмовляють і граються. Це сприяє розвитку дитини, її концентрації й уяві. Окрім того, їм потрібен простір для рухів, щоб вони могли спробувати щось нове. Немовлятам і маленьким дітям не потрібні ані смартфони, ані телевізори, ані планшети!

Додаткова інформація

Шукаєте дитячі книжки для різного віку, книжки рідною мовою або нові ідеї для ігор?

Тоді завітайте

до дитячої та юнацької бібліотеки у
Міській і федеральній бібліотеці
на площі Макс-фон-дер-Ґрюн-платц,
1–3,
44137, м. Дортмунд

або до бібліотек у районах міста,
де зможете отримати різноманітні
пропозиції стосовно дитячої та
юнацької літератури.

Вам видадуть безкоштовний читацький
квиток для дитини, який можна
використовувати, щоб брати книги й інші
носії інформації.

Якщо вас цікавить додаткова інформація
про підтримку дітей раннього віку, а
також пропозиції й заходи для сімей у
місті Дортмунд, завітайте на наш сайт:
dortmund.de/familie

Або ж зверніться безпосередньо у
Службу з питань сім'ї у своєму районі
міста!

Або ж зверніться безпосередньо у
Службу з питань сім'ї у своєму районі
міста!

У нашій Службі з питань сім'ї ви
отримаєте інформацію, підтримку й
консультацію.

Вас здивує розмаїття пропозицій для
сімейного дозвілля у Дортмунді!

Працівники Служби з питань сім'ї
будуть раді вашому візиту!

Додаткову інформацію
про Службу з питань сім'ї
можна отримати тут:

Вихідні дані

Видавництво: місто Дортмунд, Управління у справах молоді

Редакторський колектив: Ян Шредер (відповідальна сторона), Вільгельм Кляйн

Ілюстрації: Ясмін Франік

Концепція комунікації, зовнішнє оформлення, тип набору та друк: Місто Дортмунд, маркетинг + комунікація – 12/23

Тут ви можете знайти pdf-версії іншими мовами, а
також інші книги Плаппермауля:

dortmund.de/plappermaul